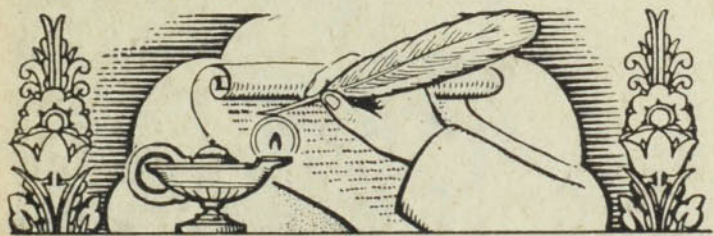

földgömbön áll, lába alatt a kígyó almával, angyalfejek, spanyolosan finom és nemes munka. A Megváltó szobra, 101 cm magas, balkezében a földgömb, jobbjá hiányzik, gloriola sincs, arcán repedések, kopott, fehér festés, bő köpeny, gótikus hajlás, barokk redőzet, lábujjak letörve... Egy, a három királyok közül, kb. 1 m magas szobor, fején turbán és korona, balját csipőre teszi, jobbjával aranykazettát szorít melléhez, balra néz, aránylag a legépebb szobor, vállán vörös alapon aranyozott, cifra királyi palást, arcán szelíd ámulat: mestermű! — Fájó szívvel jegyeztem aztán föl a többnyire torzónak maradt szobor-csonkokat: Remete Szent Pál, Remete Szent Antal, Szent Ágoston és Szent Jeromos 56—57 cm magas mellszobrait, Aszsiszi Szent Ferenc áhítatos szobrát (a miskolci minoriták hatása, úgylátszik), térdelő angyalokat, angyalka-fejeket stb... — Ha az esperes úr nem őrizné gondosan ezeket a múzeumba kívánczó, alig felbecsülhető értéket, az örlő szű és a korhasztó nedvesség már rég elintézte volna őket, és pedig tökéletesen, a templom padlásán... Még hírmondóját sem ismernénk a sajlódi pálosok előkelő művészi érzékének és talán alkotó erejének. Az emlékekben úgysem túlgazdag magyar művészettörténelem is szegényebb lenne néhány remekművel.

FRATER JACINT NAPLOJÁBÓL

Vigasztalan szürke idő.

Halottak estéje.

A virágok s a koszorúk egész áradata hömpölyög ma a temetők felé. Viszik a virágot az élők a holtaknak. Akik még élnek azoknak, akik már nem élnek. S az égő gyertyák nyugtalan táncán s a krizantémok keserű illatán túl a borús novemberi égre fölmered a Sápadt Halál.

Halottas menet.

Valahogy úgy elfogott engem is a bánat, a szomorúság, amikor láttam a sok lassan bandukoló, búbamerült embert a halottasköcsi után. Amikor majd ezeket is vinni fogják. Amikor majd ezeket is kísérenni fogják. Amikor majd ezeket is siratni fogják...

A halál mindig megrendítő. Szomorú fináléja szomorú életünknek. Könyörtelen embérsors, melyet senki sem kerülhet ki! Halálunk sötét óráján könyörögj érettünk, Asszonyunk, Szűz Mária, Istennek Szent Anyja!

Temető.

Vannak hangulatok, melyekben a dolgok lényege olyan élesen tárul elénk, mint más-kor soha. Ilyen mélyen megborzongató hangulatban jártam ma a temetőt. Istenem! Hát ezért élünk? Ezért kinlódunk, ezért vergődünk egy egész nyomorult életen át: ezért a sötét és mély és néma és borzalmas sírgödörért?

Nem, ez nem lehet az élet célja! Kell lennie föltámadásnak. Ezt kiáltja szüntelen a temető. Élet után sírnak a sírok. Credo vitam aeternam. Amen.

René Bazin, francia író utolsó munkája a „Magnificat“ volt. Ezzel lépte át a halál küszöbét. Micsoda élet lehetett az, melynek ily ragyogó a vége! Mely Magnificat-ot tud zengen a túlvilág titokzatos és ijesztő kapui előtt, ahol minden földi ének elhal, megdermed, vagy rémült sikolyba fúl. Ilyen halálra, ilyen győzelemre csak a keresztény hívő képes.

Ma, ezen a hideg novemberi estén, fölkeresek lélekben egy sírt: édesanyám sírját. Tíz éves voltam, amikor eltemették. Tizennégy éve már...

Megigazítom az egyszerű sírt. Virágot tűzök a fejfára. És meggyújtom emlékezőm mécsesét. Ime, az én életem forrása. Innen indult ki egykor az enyém, huszonnégy évvel ezelőtt. Belőle lett. A forrás elapadt. A csermely még kigyózik az élet hideg és sötét pusztájában s aztán... az is elapad egyszer. Elnyeli, magába szívja mohón a homok. Eltűnik nyomtalanul a földön.

„Méltó imát nem tud ajkam,
Te könyörülj, Jóság rajtam,
Ne veszíts el örök jajban.“

(Celanoi Tamás—Sik Sándor:
Dies irae.)

GYERMEKEKNEK

A zenélő kulcslyuk

Hideg őszi szél süvített végig a tájon. Vidáman kapta hátára a sárga faleveleket és szilajon járta a táncot velük. Majd új mulatságot eszelt ki. A házak kéményéből kitóduló sűrű füstöt pajzán jókedvvel, szépen visszagyömöszölte a kéményekbe és bekukkantva, az ablakokon, jót kacagott, mennyire prüsz-